

hængighed, finder forslagsstillerne, at kommissionen tillige skal behandle en række andre spørgsmål, der har en nær sammenhæng med det centrale emne. Disse spørgsmål, som er nærmere beskrevet i lovforslagets § 1, stk. 1, vedrører både domstolene og det samlede offentlige justitsvæsen, der også omfatter politiet, anklagemyndigheden og Justitsministeriet, hvorunder den retsplejemæssige, strafferetlige og civile retlige lovgivning henhører.

Derimod skal kommissionen, jf. lovforslagets § 1, stk. 3, ikke beskæftige sig med den nærmere ordning af domstolenes judicielle arbejdsform og instansfølge, der er reguleret i retsplejeloven, eller med politiets, anklagemyndighedens og Justitsministeriets arbejdsform.

Det kan endvidere under kommissionens arbejde vise sig, at andre spørgsmål har en så tæt tilknytning til kommissionens hovedemne, at det er praktisk at medtage dem i overvejelserne. For at dette ikke skal nødvendiggøre en lovændring, finder forslagsstillerne, at statsministeren bør have adgang til at inddrage yderligere emner, såfremt disse angår justitsvæsenets ledelse.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1, stk. 1. nr. 1

Kommissionen bør overveje, om domstolene fortsat på en række områder bør sortere under et politisk ledet ministerium, eller om domstolenes administration bør have en selvstændig ledelse, der ikke er underlagt nogen politisk myndighed.

I førstnævnte tilfælde bør det overvejes, om domstolenes administration for at markere deres uafhængighed som en selvstændig statsmagt skal overflyttes fra det fagministerium, Justitsministeriet, der også forvalter det øvrige justitsvæsen, til Statsministeriet. Endvidere bør den nærmere regulering af forholdet mellem ministerium og domstole overvejes.

I sidstnævnte tilfælde må kommissionen overveje den nærmere struktur af domstolenes ledelse, eventuelt i form af et selvstændigt domstolsråd, samt behovet for en selvstændig domstolsadministration. Det må ligeledes overvejes, hvorvidt de fornødne bevillinger til domstolene bør tilvejebringes på samme måde som Folketingets budget, der udarbejdes af Folketingets Præsidium og Udvalget for Forretningsordenen og derefter tilstilles regeringen til optagelse i finanslovsforslaget.

Kommissionen bør endvidere overveje, om dommere fortsat med enkelte undtagelser bør være undergivet de tjenestemandsretlige og lønrammemæssige regler, der gælder for administrative tjeneste-

mænd, som virker i et over- og underordningsforhold, eller om der bør laves en særlig lønningslov og særlige tjenestemandsretlige regler for dommere. Også dommeres adgang til at have indtægtsgivende arbejde ved siden af dommerhvervet bør overvejes. Det bemærkes herved, at medens dommeres virke på embeds vegne i forskellige offentlige råd og nævn i et vist omfang kan være praktisk og ubetænkeligt, kan andre arbejder, f.eks. i relation til private voldgiftsager mv., give anledning til betænkelighed.

Endelig bør det indgå i kommissionens overvejelser, hvorledes det kan sikres, at dommere opnår ikke blot juridisk kunnen, men også psykologisk og social indsigt.

Et centralt spørgsmål er reglerne for udvælgelse af dommere. I dag har de overordnede domstoles indstillinger betydelig vægt ved udnævnelser af dommere, men beslutningen ligger hos justitsministeren. Det bør overvejes, hvorvidt den formelle kompetence, dvs. kontrasignaturen på den kongelige udnævnelse, bør flyttes til statsministeren, og hvorledes der eventuelt ved en formaliseret indstillingsret fra et selvstændigt domstolsråd sikres indflydelse fra et organ, der har effektiv mulighed for at vurdere kandidaternes kvalifikationer.

Til § 1, stk. 1, nr. 2 og 3

Domstolenes virke sker på en række områder i tæt samspil med andre dele af justitsvæsenet. Det foreslås derfor, at kommissionen også skal overveje visse emner vedrørende politiets, anklagemyndighedens og Justitsministeriets forhold. Det gælder således spørgsmålet om de øverste, typisk juridisk uddannede, chefers udvælgelse.

Det er efter forslagsstillerens opfattelse ønskeligt, at det sikres, at disse chefer har erfaring og indsigt også i andre emneområder end de rent politi- og anklagemæssige. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, stk. 2.

Endelig mener forslagsstillerne, at der er en naturlig sammenhæng mellem kommissionens overvejelser om domstolenes ledelse og hele spørgsmålet om justitsvæsenets ressortmæssige placering, hvorfor også denne bør indgå i kommissionens overvejelser.

Til § 1, stk. 2

I bestemmelsen angives de hensyn, som kommissionen navnlig skal have øje for i sit arbejde. Der kan herom i det væsentligste henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Forslagsstillerne finder det endvidere ønskeligt, at det offentlige justitsvæsen er i stand til at tiltrække velkvalificerede juridiske medarbejdere.